

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوبه‌ها شیخ خیرالدین حفظه الله تعالی

موضوع:

۱. احکام؛ نکاح، حجاب و روابط جنسی
۲. عقاید؛ شناخت خلفاء خداوند؛ پیامبر خاتم؛ یاران و همسران پیامبر خاتم

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: منتظر

تاریخ: ۱۴۰۲/۴/۲۷

یکی از شبهاتی که همواره توسط کافران مطرح می‌شود، درباره‌ی کودک‌همسری در اسلام است. استناد اصلی این دست از معاندین اسلام به روایاتی است که سنّ برخی از همسران پیامبر هنگام ازدواج را بسیار کم بیان کرده‌اند. ممنون می‌شوم اگر در این باره روشنگری بفرمایید.

پاسخ

تاریخ: ۱۴۰۲/۵/۱۰

دشمنان اسلام مغالطه می‌کنند و جنجال می‌انگیزند، تا کسانی که از عقل سلیم برخوردار نیستند و از تصوّرات و احساسات سطحی پیروی می‌کنند را بفریبند و از اسلام به سوی کفر بکشانند؛ چنانکه خداوند در این باره هشدار داده و فرموده است: «إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ»؛ «کسانی که کافر شده‌اند، اموال خود را هزینه می‌کنند تا از راه خداوند باز دارند» و فرموده است: «وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا»؛ «و کسانی که کافر شده‌اند به باطل جدال می‌کنند تا حق را با آن از بین ببرند و آیات من و چیزی که از آن بیم داده شده‌اند را به سخره گرفته‌اند» و فرموده است: «إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ»؛ «کسانی که درباره‌ی آیات خداوند بدون اینکه حجتی داشته باشند مجادله می‌کنند، در سینه‌هاشان جز کبری که به آن نمی‌رسند نیست، پس به خداوند پناه ببر که او شنوای بیناست». از این رو، مسلمانان باید هوشیار باشند تا فریب آنان را نخورند و تحت تأثیر القانات و وسوسه‌های شان قرار نگیرند؛ چنانکه خداوند فرموده است: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَزِيدُوا كُفْرَكُمْ عَلَى

۱. الأنفال / ۳۶

۲. الکهف / ۵۶

۳. غافر / ۵۶

أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ^۱؛ «ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اگر از کسانی که کافر شده‌اند پیروی کنید شما را به عقب بر می‌گردانند، پس زیان کار می‌گردید».

شبهه‌ی آنان درباره‌ی کودک همسری نیز مغالطه‌ای بیش نیست؛ زیرا مبتنی بر این پیش‌فرض غلط و تحکّم‌آمیز است که ملاک کودکی سنّ است و هر کس از هر نژاد و سرزمینی کمتر از ۱۸ سال داشته باشد، لزوماً کودک محسوب می‌شود، اگرچه وضعیت جسمی او با کسی که بیشتر از ۱۸ سال دارد یکسان باشد! معلوم نیست که این پیش‌فرض غلط و تحکّم‌آمیز از کجا پیدا شده است؛ چراکه تحقیقات علمی، از بلوغ جنسی دختران در ۸ تا ۱۳ سالگی و بلوغ جنسی پسران در ۱۱ تا ۱۷ سالگی حکایت دارد و با این وصف، هیچ مبنای علمی برای تعیین ۱۸ سال به عنوان مرز میان کودکی و بزرگسالی وجود ندارد. این سن، صرفاً یک ملاک توافقی و قراردادی است، در حالی که کودکی یک پدیده‌ی واقعی و طبیعی است و تعیین یک ملاک توافقی و قراردادی برای یک پدیده‌ی واقعی و طبیعی عاقلانه نیست؛ چراکه واقعیّت و طبیعت، از توافقات و قراردادهای مردم تبعیّت نمی‌کند. به همین دلیل، دین نیز تابع توافقات و قراردادهای مردم نیست، بلکه بر مدار واقعیّت و طبیعت می‌گردد و از آنجا که واقعیّت و طبیعت کودکی، نسبی و متغیّر است و تحت تأثیر عوامل ژنتیکی، محیطی و تغذیه‌ای، زودتر یا دیرتر پایان می‌یابد، ملاک آن را بلوغ دانسته است، نه سن؛ به این معنا که هر کس با هر سنی به بلوغ جنسی برسد، بزرگسال محسوب می‌شود و در صورت تمایل می‌تواند ازدواج کند، خواه او باش غربی که کراوات زده‌اند و پشت میزها نشسته‌اند و برای جهانیان تصمیم می‌گیرند بیسندند و خواه نپسندند؛ زیرا در جهان بینی توحیدی، خداوند عادل‌تر و مهربان‌تر از این است که نیاز به ازدواج را در انسانی پدید آورد، ولی حقّ آن را به او ندهد و این گونه او را به سختی بیندازد و در معرض انحرافات جنسی و عقده‌های روانی قرار دهد. عدالت و رحمت خداوند اقتضا می‌کند که به هر نیازمندی اجازه دهد تا نیاز خود را به شکلی مناسب و مسؤولانه برآورده سازد و نیاز جنسی یک نیاز طبیعی است که با بلوغ جنسی آغاز می‌شود و تنها شکل مناسب و مسؤولانه برای تأمین آن ازدواج است. بنابراین، هر کس به بلوغ جنسی می‌رسد، باید حقّ ازدواج را داشته باشد و خداوند عادل و مهربان این حق را به او داده است و هر کس این حقّ خدادادی را از او سلب کند، به او ستم کرده و او را در تنگنا قرار داده است، اگرچه از فرط وقاحت، مدّعی علم، آزادی و حقوق بشر باشد؛ چنانکه در روایتی از امام جعفر صادق علیه السلام آمده است: «فِي رَجُلٍ مَاتَ وَأَوْصَى إِلَى رَجُلٍ، وَلَهُ ابْنٌ صَغِيرٌ، فَأَذْرَكَ الْغُلَامَ، وَذَهَبَ إِلَى الْوَصِيِّ، فَقَالَ لَهُ: رُدَّ عَلَيَّ مَالِي لِأَتَزَوَّجَ، فَأَبَى عَلَيْهِ، فَذَهَبَ حَتَّى رَزَى، قَالَ: يُلْزَمُ ثَلَاثِي إِنْ رَزَى هَذَا الرَّجُلُ ذَلِكَ الْوَصِيَّ، لِأَنَّهُ مَنَعَهُ الْمَالَ، وَلَمْ يُعْطِهِ فَكَانَ يَتَزَوَّجُ»^۲؛ «درباره‌ی مردی که از دنیا رفته و کسی را وصی خود قرار داده و پسر کوچکی داشته، پس پسرش بالغ شده و به نزد وصی رفته

۱. آل عمران / ۱۴۹

۲. الکافی للکلینی، ج ۷، ص ۶۹؛ من لا یحضره الفقیه لابن بابویه، ج ۴، ص ۲۲۲

و گفته است: مالِم را به من بده که ازدواج کنم، پس وصی از این کار سر باز زده و پسر رفته و زنا کرده است، فرمود: دو سوم گناه زناى او بر گردن وصی است؛ زیرا مالش را به او نداده و نگذاشته است که ازدواج کند».

معلوم نیست که این سفیهان غربی چه مشکلی با ازدواج دارند؛ چراکه به نظر می‌رسد با روابط آزاد جنسی مشکلی ندارند و از این رو، روابط آزاد جنسی در همه‌ی سنین میانشان شایع است، در حالی که بدون شک ازدواج از روابط آزاد جنسی بهتر است و این چیزی است که همه‌ی عقلای جهان قبول دارند. اگر بهانه‌ی آنان، عدم بلوغ عقلی بسیاری از کسانی است که به بلوغ جنسی رسیده‌اند، باید بدانند که بلوغ عقلی نیز سنّ مشخصی ندارد و تابع عوامل ژنتیکی، محیطی و تربیتی است و تبعاً می‌تواند همزمان با بلوغ جنسی حاصل شود، بل مقتضای طبیعت این است که همزمان با بلوغ جنسی حاصل شود، تا کسی که به بلوغ عقلی نرسیده است، نیاز به ازدواج نداشته باشد؛ چراکه اگر نیاز به ازدواج داشته باشد و به بلوغ عقلی نرسیده باشد، مقتضای برای رابطه‌ی جنسی او موجود است و مانعی برای آن موجود نیست که آن را کنترل کند و این به روابط جنسی کنترل نشده توسط او می‌انجامد که مشکلات بسیاری را به دنبال می‌آورد، بدون اینکه مسؤولیتی را متوجه او کند. معلوم است که این با عدالت خداوند سازگار نیست و از این رو، طبیعی محسوب نمی‌شود و ساخته‌ی دست مردم است؛ چنانکه خداوند فرموده است: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾؛ «خداوند به مردم ظلمی نمی‌کند و این مردم هستند که به خود ظلم می‌کنند». در واقع این محصول شرارت و شیطنت همین کافران است که با جهانی‌سازی فرهنگ شیطنانی خود و ترویج برهنگی و بی‌بند و باری و افزایش محرک‌های جنسی، زمینه‌ی بلوغ جنسی زودرس در بسیاری از دختران و پسران را فراهم کرده‌اند و سپس به جای اصلاح این وضعیّت خطرناک و ویرانگر با تغییر سیاست‌های خود، به ممنوع کردن ازدواج برای آنان روی آورده‌اند و این گونه راه را از پس و پیش به روی آنان بسته‌اند! از پس، با تبلیغات رنگارنگ، آنان را به سوی روابط جنسی هل می‌دهند و از پیش، با قوانین احمقانه، جلوی ازدواج آنان را می‌گیرند، تا راهی جز روابط جنسی مخفیانه و نامشروع برایشان باقی نماند!

واضح است که این مکر شیطان برای به تباهی کشاندن نسل انسان است و کسانی که آن را تأیید و ترویج می‌کنند، دانسته یا نادانسته از حزب شیطان هستند و به او خدمت می‌کنند، در حالی که خداوند خیرخواه نسل انسان است و از این رو، برای حلّ معضل موجود، راهکاری عادلانه و حکیمانه پیش می‌نهد. راهکار او، ممنوع کردن ازدواج برای کسانی که به بلوغ جنسی رسیده‌اند نیست؛ زیرا این نادیده گرفتن نیاز آنان است که ظلم به آنان محسوب می‌شود و خداوند ظالم نیست،

بل راهکار او در درازمدت، زمینه‌سازی برای ظهور خلیفه‌اش مهدی است که به حاکمیت شیطان و حزب او بر جهان پایان می‌دهد و بلوغ جنسی و عقلی را در پسران و دختران هماهنگ می‌سازد و ازدواج را به کاری بسیار آسان تبدیل می‌کند، تا معضل موجود از اساس حل شود و در کوتاه‌مدت، دو چیز است: یکی بهبود و افزایش تربیت خانوادگی که اگر نتواند از بلوغ جنسی زودرس جلوگیری کند، دست کم می‌تواند بلوغ عقلی را جلو بیندازد تا به بلوغ جنسی نزدیک‌تر شود و دیگری فراهم ساختن زمینه‌ی ازدواج برای کسانی که پیش از بلوغ عقلی به بلوغ جنسی رسیده‌اند با اشخاصی صالح و امین یا مانند خودشان، تحت نظارت و مراقبت والدین، تا از یک سو نیاز جنسی‌شان به شکلی مناسب تأمین شود و از سوی دیگر ضعف عقلی‌شان مشکل خاصی برای خودشان یا دیگران ایجاد نکند. این تنها چاره‌ی موجود برای حل این بحران است، اگرچه با سلیقه‌ی کافران نادان و کوتاه‌فکر سازگار نباشد؛ چنانکه یکی از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«كُنْتُ عِنْدَ الْمَنْصُورِ وَمَعِيَ ابْنُ لِي صَغِيرٌ، فَمَرَّتْ عَلَيْنَا امْرَأَةٌ مُتَبَرِّجَةٌ، فَنَظَرْتُ إِلَيْهَا ابْنِي، فَقَالَ لِي الْمَنْصُورُ: هَلْ احْتَلَمْتُ ابْنُكَ؟ قُلْتُ: نَعَمْ، قَالَ: زَوْجُهُ، فَإِنَّ الزَّمَانَ زَمَانٌ سَوَاءٌ، وَإِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمِيلَ مَيْلًا عَظِيمًا، قُلْتُ: إِنَّهُ صَغِيرٌ، وَلَيْسَ لَهُ ذَلِكَ الْعَقْلُ، قَالَ: زَوْجُهُ، ثُمَّ أَسْكَنَهُ وَزَوْجَهُ بَيْتًا مِنْ بُيُوتِ دَارِكَ لِيَكُونَا بَعَيْنِكَ، وَأَمَرَهُ بِالْعَزْلِ، حَتَّى إِذَا آنَسَتْ مِنْهُ رُشْدًا، فَأَخْرَجَهُمَا، قُلْتُ: لَيْسَ عِنْدِي مَا أَنْفِقُ عَلَى زَوْجِهِ، قَالَ: لَعَلَّكَ تَبْخُلُ، أَمَا إِنَّكَ إِنْ أَنْفَقْتَ مَا لَكَ فِي هَذَا فَقَدْ أَنْفَقْتَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، قُلْتُ: لَا وَاللَّهِ لَا أَبْخُلُ، وَلَكِنَّ النَّاسَ يَكْرَهُونَ تَزْوِيجَ الصَّغِيرِ، قَالَ: إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ: ﴿عَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ﴾^۱، فَلَا تَدْعُ عِلْمَكَ إِلَى جَهْلِهِمْ، فَإِنْ أَبَيْتَ فَالْزِمْهُ نَفْسَكَ وَأَدْبَهُ، فَإِنَّ الزَّمَانَ زَمَانٌ سَوَاءٌ، وَإِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمِيلَ مَيْلًا عَظِيمًا»؛ «نزد منصور بودم، در حالی که پسر کوچکم به همراهم بود، پس زنی آراسته بر ما گذشت، پس پسر من به او نگاه کرد، پس منصور به من فرمود: آیا پسر من محتلم شده است؟ گفتم: بله، فرمود: برایش زن بگیر؛ چراکه زمان، زمان بدی است و من می‌ترسم که سخت به بیراهه رود، گفتم: او کوچک است و هنوز آن اندازه عقل ندارد، فرمود: برایش زن بگیر، سپس او و زنش را در یکی از اتاق‌های خانه‌ات ساکن کن که جلوی چشمت باشند و او را به عزل (یعنی پیشگیری از بارداری) امر کن، تا آن گاه که از او رشد کافی ببینی، آن گاه آن دو را بیرون کن، گفتم: نمی‌توانم هزینه‌ی زنش را بپردازم، فرمود: شاید بخل می‌ورزی! آگاه باش که اگر مالت را در این کار هزینه کنی، در راه خداوند انفاق کرده‌ای، گفتم: نه به خدا قسم، بخل نمی‌ورزم، ولی مردم از زن گرفتن برای کوچک کراهت دارند، فرمود: خداوند می‌فرماید: <چه بسا از چیزی کراهت دارید، در حالی که آن خیر شماست>، پس علم خود را به خاطر جهل آنان رها نکن،

پس اگر سر باز زدی، او را تحت نظر نگاه دار و ادب کن؛ چراکه زمان، زمان بدی است و من می‌ترسم که سخت به بیراهه رود».

از اینجا دانسته می‌شود که ازدواج در آغاز بلوغ جنسی، کاری ناپسند نیست، بلکه کاری درست و حکیمانه است؛ چراکه اگر پس از بلوغ عقلی باشد، هیچ بهانه‌ای برای کراهت از آن وجود ندارد و اگر پیش از بلوغ عقلی باشد، می‌تواند تحت نظارت و مراقبت والدین انجام شود تا مشکل خاصی ایجاد نکند. از این رو، در روایات اسلامی به آن سفارش شده؛ چنانکه در روایتی از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آمده است: «أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ جَبْرَيْلَ أَتَانِي عَنِ اللَّطِيفِ الْحَبِيرِ، فَقَالَ: إِنَّ الْأَبْكَارَ بِمَنْزِلَةِ الثَّمَرِ عَلَى الشَّجَرِ، إِذَا أَدْرَكَ ثَمَرُهُ فَلَمْ يُجْتَنَى أَفْسَدَتْهُ الشَّمْسُ وَنَثَرَتْهُ الرِّيحُ، وَكَذَلِكَ الْأَبْكَارُ إِذَا أَدْرَكْنَ مَا يَدْرِكُ النِّسَاءَ فَلَيْسَ لَهُنَّ دَوَاءٌ إِلَّا الْبُعُولَةُ، وَإِلَّا لَمْ يُؤْمَنْ عَلَيْهِنَّ الْفَسَادُ، لِأَنَّهِنَّ بَشَرٌ»^۱؛ «ای مردم! جبرئیل از نزد خداوند لطیف خبیر به نزد من آمد و گفت: دختران دوشیزه مانند میوه‌های درخت هستند. هرگاه میوه‌های درخت برسد و چیده نشود، آفتاب آن‌ها را خراب می‌کند و باد آن‌ها را می‌اندازد. دختران دوشیزه نیز هرگاه به بلوغ برسند، راهی جز ازدواج ندارند، وگرنه ممکن است فاسد شوند؛ چراکه بشر هستند» و در روایتی دیگر آمده است: «مِنْ سَعَادَةِ الرَّجُلِ أَنْ لَا تَحِيضَ ابْنَتُهُ فِي بَيْتِهِ»^۲؛ «از سعادت مرد این است که دخترش در خانه‌اش حائض نشود»، به این معنا که در آستانه‌ی اولین حیض به خانه‌ی شوهر برود، تا همزمان با بلوغ جنسی، امکان رابطه‌ی جنسی مشروع را داشته باشد و از رابطه‌ی جنسی نامشروع بی‌نیاز شود.

از اینجا دانسته می‌شود که ازدواج عایشه با رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در نه‌سالگی کاری درست و حکیمانه بود؛ زیرا او در زمان و مکانی زندگی می‌کرد که دختران در نه‌سالگی به بلوغ جنسی می‌رسیدند؛ چنانکه در روایتی از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آمده است: «إِذَا أَتَى عَلَى الْجَارِيَةِ تِسْعُ سِنِينَ فَهِيَ امْرَأَةٌ»^۳؛ «هرگاه دختر به نه‌سالگی برسد، زنی بالغ است» و از خود عایشه نیز روایت شده است: «إِذَا بَلَغَتِ الْجَارِيَةُ تِسْعَ سِنِينَ فَهِيَ امْرَأَةٌ»^۴؛ «هرگاه دختر به نه‌سالگی برسد، زنی بالغ است» و روشن است که سخن آن دو ناظر به دختران زمان و مکان خودشان بوده است؛ چنانکه عباد بن عباد مهلبی (د. ۱۸۱ ق) گفته است: «أَدْرَكْتُ فِينَا يَعْنِي الْمَهَالِيَةَ امْرَأَةً صَارَتْ جَدَّةً وَهِيَ ابْنَةُ ثَمَانِ عَشْرَةَ وَلَدَتْ لِتِسْعِ سِنِينَ ابْنَةً فَوَلَدَتْ ابْنَتُهَا لِتِسْعِ سِنِينَ فَصَارَتْ جَدَّةً وَهِيَ ابْنَةُ ثَمَانِ عَشْرَةَ»^۵؛ «در میان قوممان یعنی مهلبی‌ها زنی را یافتم که در هجده‌سالگی مادر بزرگ شده بود؛ در نه‌سالگی دختری به دنیا آورده بود

۱. الکافی للکلینی، ج ۵، ص ۳۳۷؛ عیون أخبار الرضا لابن بابویه، ج ۱، ص ۲۶۰

۲. الکافی للکلینی، ج ۵، ص ۳۳۶؛ من لا یحضره الفقیه لابن بابویه، ج ۳، ص ۴۷۲

۳. أخبار أصبهان لأبي نعيم الأصبهانی، ج ۲، ص ۲۴۳؛ همچنین، بنگرید به: الکافی للکلینی، ج ۵، ص ۳۹۸.

۴. سنن الترمذی، ج ۳، ص ۴۰۹؛ مسائل حرب الکرمانی (کتاب الطهارة والصلاة)، ص ۵۸۷؛ السنن الکبری للبیهقی، ج ۱، ص ۴۷۶

۵. السنن الکبری للبیهقی، ج ۷، ص ۶۹۰

و دخترش نیز در نه سالگی دختری به دنیا آورده بود و این گونه در هجده سالگی مادر بزرگ شده بود» و شافعی (د. ۲۰۴ق) گفته است: «أَعْجَلُ مَنْ سَمِعْتُ بِهِ مِنَ النِّسَاءِ يَحِضُنَ نِسَاءَ تِهَامَةَ، يَحِضُنَ لِتِسْعِ سِنِينَ»؛ «زودترین زمانی که شنیده‌ام زنان حائض می‌شوند، برای زنان تهامه (حجاز) است که در نه سالگی حائض می‌شوند» و ابن صباغ (د. ۴۷۷ق) در توضیح آن گفته است: «إِنَّ الْحَيْضَ قَدْ يُعْجَلُهَا شِدَّةُ الْحَرِّ، وَلِهَذَا اخْتَصَّ بِنِسَاءِ تِهَامَةَ»؛ «حیض در گرمای شدید زودتر فرا می‌رسد و از این رو، آن را خاص زنان تهامه دانسته است» و ویل دورانت (د. ۱۹۸۱م) تاریخ‌نگار مشهور غیر مسلمان نیز به این نکته اذعان کرده و نوشته است: «إِنَّ الْإِنَاثَ فِي الْبِلَادِ الْحَارَّةِ يَكُنَّ صَالِحَاتٍ لِلزَّوْاجِ فِي سِنِّ الثَّامَةِ أَوْ التَّاسِعَةِ أَوْ الْعَاشِرَةِ، وَيَهْرُمْنَ فِي سِنِّ الْعَشْرِينَ»؛ «دختران در مناطق گرمسیر، در هشت یا نه یا ده سالگی آمادگی ازدواج را دارند و در بیست سالگی پیر و شکسته می‌شوند». این به معنای آن است که در منطقه‌ی حجاز، بلوغ جنسی زنان در نه سالگی امری عادی بوده و از همین رو، ازدواج آنان در این سن جایز دانسته شده، نه آنکه ملاک بلوغ جنسی‌شان رسیدن به این سن بوده؛ چنانکه ابو حنیفه (د. ۱۵۰ق) به این نکته تصریح کرده و گفته است: «إِنْ بَلَغَتْهَا ثُمَّ لَمْ يَكُنْ لَهَا مِنَ الْجِسْمِ وَالْقُوَّةِ مَا تَحْمِلُ الرَّجُلَ، كَانَ لِأَهْلِهَا مِنْعُهَا مِنْهُ، وَإِذَا لَمْ تَكُنْ بَلَغَتْ التَّسْعَ، وَلَهَا مِنَ الْجِسْمِ وَالْقُوَّةِ مَا تَحْمِلُ الرَّجُلَ، لَمْ يَكُنْ لَهُمْ أَنْ يَمْنَعُوهَا مِنْهُمْ»؛ «اگر دختر به نه سالگی رسیده باشد، ولی شرایط و نیروی بدنی لازم برای رابطه‌ی جنسی با مرد را نداشته باشد، خانواده‌اش می‌توانند او را از آن باز دارند و اگر به این سن نرسیده باشد، ولی شرایط و نیروی بدنی لازم برای رابطه‌ی جنسی با مرد را داشته باشد، خانواده‌اش نمی‌توانند او را از آن باز دارند» و شافعی نیز گفته است: «إِذَا كَانَتْ لَا تَحْتَمِلُ أَنْ تُجَامَعَ فَلَأَهْلِهَا مِنْعُهَا الدُّخُولَ حَتَّى تَحْتَمِلَ الْجَمَاعَ»؛ «اگر توان رابطه‌ی جنسی را نداشته باشد، خانواده‌اش می‌توانند او را از آن باز دارند، تا هنگامی که توان رابطه‌ی جنسی را به دست آورد». به علاوه، بلوغ عقلی زنان نیز در نه سالگی، امری عادی در منطقه‌ی حجاز بوده؛ چنانکه از اهل بیت روایت شده است: «الْجَارِيَةُ إِذَا بَلَغَتْ تِسْعَ سِنِينَ ذَهَبَ عَنْهَا الْيَتَمُ، وَدَفِعَ إِلَيْهَا مَالُهَا، وَزَوَّجَتْ، وَأُقِيمَتْ عَلَيْهَا الْحُدُودُ الثَّامَةُ عَلَيْهَا وَلَهَا»؛ «دختر هرگاه به نه سالگی برسد، کودکی‌اش پایان می‌یابد و اموالش به او واگذار می‌شود و ازدواج می‌کند و همه‌ی مجازات‌ها بر او و برای او اجرا می‌شود» و روایت شده است: «إِذَا تَزَوَّجَتِ الْبِكْرُ بِنْتُ تِسْعِ سِنِينَ فَلَيْسَتْ مَخْدُوعَةً»؛

۱. الأم للشافعي، ج ۵، ص ۲۲۹

۲. حلیة العلماء فی معرفة مذاهب الفقهاء للشاشی، ج ۱، ص ۲۸۱

۳. قصة الحضارة لویل دورانت، ج ۳۶، ص ۱۶۱

۴. الإشراف علی مذاهب العلماء لابن المنذر، ج ۵، ص ۱۷۷

۵. الأم للشافعي، ج ۵، ص ۱۰۲

۶. الکافی للکلینی، ج ۷، ص ۱۹۸؛ من لا یحضره الفقیه لابن بابویه، ج ۴، ص ۲۲۱؛ تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۱۰، ص ۳۸؛

مستطرفات السرائر لابن یدریس، ص ۱۵۶

۷. تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۷، ص ۴۶۸

«هرگاه دختر در نه سالگی ازدواج کند، فریب خورده محسوب نمی شود» و روایت شده است: «ابْنَةُ تِسْعٍ لَا تُسْتَضَبِّي، وَأَجْمَعُوا كُلُّهُمْ عَلَى أَنَّ ابْنَةَ تِسْعٍ لَا تُسْتَضَبِّي، إِلَّا أَنْ يَكُونَ فِي عَقْلِهَا ضَعْفٌ، وَإِلَّا فَهِيَ إِذَا بَلَغَتْ تِسْعًا فَقَدْ بَلَغَتْ»؛ «دختر نه ساله بچه شمرده نمی شود و همگی اتفاق نظر داشته اند که دختر نه ساله بچه شمرده نمی شود، مگر اینکه در عقلش ضعیفی باشد، وگرنه وقتی به نه سالگی رسید، دیگر بالغ شده» و روشن است که سخن آنان ناظر به دختران زمان و مکان خودشان بوده است. بنابراین، شکی نیست که عایشه در زمان ازدواج با رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم، از بلوغ جنسی و عقلی برخوردار بوده؛ فارغ از آنکه با اذن پدرش ابو بکر و تحت نظارت و مراقبت او ازدواج کرده و با این اوصاف، هیچ اشکالی در ازدواج او وجود نداشته است، اگر چه با سلیقه‌ی کافران نادان و کوتاه فکر در این زمان سازگار نباشد.

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوهای خراسانی
مجلس اجماعیه مشهد

۱. الکافی للکلینی، ج ۵، ص ۴۶۳

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوهای خراسانی حفظه الله تعالى

صفحه توییتر پایگاه

صفحه اینستاگرام پایگاه

صفحه تلگرام پایگاه

صفحه فیسبوک پایگاه

لینک مطالب نوی

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.